

308 PERU – BOLÍVIE

CHARAKTERISTIKA AKCE

Nejoblíbenější akce na kontinent Jižní Ameriky. Zájezd uspokojí cestovatele se zájmem o památky, kulturu i přírodní krásy. Program se nese v poklidnějším tempu, což umožňuje lépe nasát místní atmosféru, ponořit se hlouběji do každodenní reality, detailněji se seznámit s navštívenými místy i kulturním a historickým odkazem Inků, jakož i dávných předinckých civilizací. Čeká vás poutavý pohled na přírodní krásy a kulturu obou zemí v této kombinaci zcela unikátních zážitků.

CESTOVNÍ DOKLADY

Budete potřebovat platný cestovní pas s biometrickými údaji (platnost minimálně 6 měsíců po návratu z cesty) s minimálně 2 volnými stránkami. Je vhodné s sebou vzít 2 pasové fotografie a fotokopii dvoustrany pasu s osobními údaji (pro případ ztráty nebo krádeže pasu), případně si můžete nascanovaný pas poslat na svůj email a mít jej kdykoliv k dispozici.

VÍZOVÁ POVINNOST

Pro občany ČR:

- **Peru:** bezvízový styk
- **Bolívie:** bezvízový styk

Při vstupu do Peru je nutné absolvovat kontrolu imigračním oddělením, prokázat se pasem, případně jsou pořízeny fotografie. Při vstupu do Bolívie že každý turista obdrží tzv. "vstupní lístek", jehož dvě části je nutno vyplnit (buď již na palubě letadla, nebo na hraničním přechodu). Úředník pasové kontroly obě části orazítkuje a druhou část vrátí cestovateli, který tento odevzdá při výjezdu ze země, za ztrátu hrozí pokuta a průtahy.

Pokud cestujete s pasem jiného státu, je nutné si před cestou samostatně ověřit vízovou povinnost do navštívených zemí.

CO VZÍT S SEBOU

Jelikož se jedná o poznávací zájezd, při kterém se téměř každý den nocuje na jiném místě, je praktické vzít si s sebou jen to nejnnutnější. Při výběru dávejte přednost pohodlnému oblečení.

Jako hlavní zavadlo je nejlepší zvolit cestovní tašku nebo batoh, může se stát, že doprava nedojede až k hotelu a výtah v hotelu není v těchto zemích samozřejmostí. Jako příruční zavadlo doporučujeme menší lehký (skladný) batoh, který je vhodný nejen pro prohlídku měst, ale i na výlety v přírodě.

Obuv – pevnější tenisky se strukturovanou podrážkou. Teplejší oblečení (triko s dlouhým rukávem, mikina, dlouhé kalhoty (zimomřivějším se určitě bude hodit i teplejší vrstva pod kalhoty), teplejší bunda (ideálně nepromokavá). Dobře může posloužit i nový svetr z lamí vlny. Na pobřeží využijete i kraťasy a trička s krátkým rukávem.

Z dalšího vybavení na cestu doporučujeme sluneční brýle, opalovací krém s vyšším UV filtrem, pláštěnku či do měst deštník. Protože slunce je opravdu ostré, je vhodné vzít s sebou pokrývku hlavy nebo na místě dokoupit slušivý klobouček. Hodit se může i repelent.

Topení na pokoji nepatří k běžnému standardu vybavení hotýlků – pro noclehy ve vyšších nadmořských výškách proto zimomřivějším doporučujeme teplé pyžamo či slušivé „jégrovky“. Pro noční dálkový přesun klimatizovaným autobusem může zimomřivějším přijít vhod lehký skladný spacák nebo malá skladná deka.

Zvažte přibalit i bezpečnostní taštičku na krk nebo ledvinku pod tričko, do které lze uschovat pas a peníze.

K elektronickému vybavení (foťáky, kamery, tablety...) doporučujeme přibalit i kvalitní a odolný obal (proti prachu, vodě, oděru), předejdete tak jejich případnému poškození. Před vlastním letem je vhodné mít všechny nejdůležitější věci (kameru, fotoaparáty, finance, cennosti, apod.) v příručním zavazadle, které si berete s sebou do letadla. Dražší fotoaparáty nebo kamery zvažte pojistit proti poškození či krádeži. Upozorňujeme, že na místním přeletu může dojít během dopravy k ušpinění či poškození zavazadla; při přeletu proto doporučujeme nechat si zavazadlo na letišti zabalit do ochranné folie.

ZDRAVÍ

S cestami do exotických zemí často souvisí i zvláštní zdravotní opatření. Do některých zemí jsou vyžadována povinná očkování, jiná jsou pouze doporučena. V tabulce níže jsou uvedena pouze nejčastější očkování pro cesty do exotických zemí. Upozorňujeme, že se tento stav může měnit. Očkování doporučená mohou být vyžadována jako povinná a naopak.

Vakcinaci a užívání léků je potřeba konzultovat s odborným lékařem.

- Žlutá zimnice   Povinné*
- Hepatitida A+B   Doporučené
- Břišní tyfus   Doporučené

* Vezměte si s sebou platný mezinárodní očkovací průkaz, v němž bude očkování proti žluté zimnici zapsáno. Zápis by měl provést lékař, který vám očkování provedl. Očkovací průkaz může být kontrolován na pozemním přechodu mezi Peru a Bolívií. Nově od roku 2016 je platnost naočkované žluté zimnice doživotní.

Se žádostí o odbornou konzultaci se obraťte na specializovaná centra cestovní medicíny. Jejich síť najdete po celé České republice - Praha, Brno, Ostrava, Olomouc, Plzeň, Zlín, Hradec Králové, Pardubice a další. Adresy a kontakty jsou uvedeny na www.ockovacentrum.cz.

Doporučujeme, abyste s sebou měli kromě dostatečné zásoby léků, které pravidelně užíváte, také příruční lékárníčku s léky a potřebami na případné zdravotní obtíže: proti bolesti (Paralen, Ibalgin), proti kašli; proti teplotě (Paralen, Acylpyrin, apod.); proti průjmům a střevním potížím (Ercefuril, Reasec, živočišné uhlí, apod.); ochrana proti UV záření - ochranný krém na rty (s UV 15-20) a na opalování (s ochranným faktorem 20-50); dezinfekční prostředky - Betadin, Septonex, příp. peroxid nebo jodová tinktura; na puchýře a drobná zranění - běžné náplasti různých velikostí (s polštářkem i bez), elastické obinadlo, mast či zásyp proti zánětlivým rankám a drobným infekcím (mast nebo zásyp framykoin či sulfonamid); příp. širokospektrální antibiotika podle doporučení ošetřujícího lékaře (Ambicilin, apod.), nově jsou dostupná antibiotika ve 3 denních dávkách.). Nezapomeňte před odjezdem navštívit kromě svého lékaře i zubaře.

POJIŠTĚNÍ

Cestovat do vzdálených končin bez cestovního pojištění je velké riziko. Pro kvalitu servisu, spolehlivost a rozsah plnění i nadále zůstáváme u ERV Evropské pojišťovny a.s. V rámci vaší cesty jste informace o možnostech pojištění obdrželi od pracovníků CK již dříve a v případě zájmu bylo pojištění léčebných výloh i případné pojištění storna uzavřeno.

V případě, že se během zájezdu plánujete zúčastnit některé z aktivit jako je rafting, lezení, slaňování, výstup na vrchol vyšší než 3 500 m, potápění, bungee jumping, jízda na koni, apod. NEZAPOMEŇTE si sjednat patřičné připojištění na tyto aktivity!

Více informací o pojištění a pojistné podmínky naleznete na webových stránkách www.livingstone.cz/prakticke-informace/cestovni-pojisteni Pokud se rozhodnete si cestovní pojištění

sjednat samostatně, prosíme o sdělení názvu pojišťovacího ústavu a čísla pojistné smlouvy garantovi zájezdu před vaším odletem.

Pojištění proti ztrátě likvidity, čili proti úpadku CK, je nutnou samozřejmostí. My jsme pojištěni u ERV Evropské pojišťovny a. s. Tato pojistka je zahrnuta v cenách našich zájezdů. Doklad o pojištění proti ztrátě likvidity od nás obdržíte na vyžádání. Další informace naleznete na www.livingstone.cz/o-nas/pojisteni-ck

VALUTOVÉ VYBAVENÍ

Místní měna:

- Peru   Nuevo Sol (PEN)   1 USD = 3,70 PEN
- Bolívie   Bolivián (BOB)   1 USD = 6,70 BOB

Kurzy místní měny lze orientačně zjistit na <https://www.oanda.com/currency/converter/>

Nejvýhodnější měnou jsou americké dolary. Lepší kurz je za bankovky vyšších hodnot (50, 100), každopádně je dobré mít s sebou i pár bankovek nižší hodnoty. Ideální jsou dolarové bankovky vydané v roce 2009 a novější. Velkým problémem je mít s sebou dolary falešné (což už se také stalo). Doporučujeme měnit valuty v bance s patřičným potvrzením. Je možné si vzít i eura, ty však mohou mít v menších městech poněkud nevýhodný kurz. Ceny v navštívených zemích jsou podobné (Peru) nebo nižší (Bolívie) než v ČR.

Vezená suma záleží i na tom, zda vás pohltí množství nabízených suvenýrů (svetry a další pletené zboží z vlny lam a alpak, čepice, klobouky, keramika, šperky a různé kuriozity; svetry a kůže jsou jednoznačně nejlevnější v Bolívii), případně zda se rozhodnete absolvovat některou z fakultativních aktivit (např. letadlo nad kresbami Nazca – cca 130 USD, cyklovýlet po tzv. Cestě smrti v okolí La Paz cca 100 USD, apod.).

Na nezbytné výdaje doporučujeme částku od 800 USD výše (vstupy, stravu, nápoje, spropitné).

PLATEBNÍ KARTY

Platební karty nejsou až tak běžně akceptovány jako u nás (MasterCard, Visa). Bankomaty jsou běžné ve velkých městech a turistických centrech. Poplatky za výběr záleží na vaší bance, doporučujeme předem si jejich výši zjistit. Stejně jako v jiných zemích třetího světa i zde je potřeba dbát zvýšené opatrnosti při použití karet, kvůli jejich možnému zneužití. Kartu je dobré si vzít jako pojistku, uvedené kapesné se doporučuje vzít si alespoň částečně v hotovosti.

SPROPITNÉ

Spropitné není v restauracích téměř nikdy zahrnuto v ceně jídla, běžně se očekává 10% z útraty. Pokud jste byli během cesty spokojeni se službami vašeho místního průvodce nebo řidiče, bývá zvykem jej ocenit spropitným. Záleží však především na vaší spokojenosti a ochotě.

UBYTOVÁNÍ

Ubytování budeme v hotýlcích střední turistické kategorie ve dvoulůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením a se snídaní.

Dovolte nám prosím podat jedno důležité vysvětlení týkající se označení hotelů v Jižní Americe. Označení „hostal“ v poměrech navštívených zemí neoznačuje nám známé studentské a jednoduché ubytování (tzv. hostel), ale je to běžné označení pro „hotel“ dle evropských standardů, nebo pro zařízení hotelového typu.

DOPRAVA

Doprava pro pozemní přesuny bude kombinovaná: místní dálkové autobusy, pronajaté mikrobusy. Vlák využijeme k přesunu z Ollaytaytamba do Aguas Calientes a zpět. Do programu jsou zařazeny lodní

výlety na ostrovy Ballestas, plovoucí ostrovy Islas Flotantes a na ostrov Isla del Sol. Z Cuzca do Limy se přesuneme letecky.

STRAVA A NÁPOJE

V hotýlcích jsou součástí ubytování i snídaně. Ostatní strava není zahrnuta v ceně zájezdu. Většinou se budeme stravovat v místních jídelnách a restauracích (orientační cena jídla a pití na jeden den je cca 15 USD). Průvodce je nápomocen s výběrem restaurací i jídel. Kdo bude mít zájem ochutnat opravdu místní lidová jídla, může nakoupit přímo na ulici či na tržnicích, a to v ceně jen několika málo korun.

Brambory, rajčata, dýně, pálivé papričky (ají), kakao, některé druhy fazolí, avokádo, burské oříšky. Tyto přísady, které jsou součástí řady národních kuchyní na celém světě, by neobohatily kulinářské speciality v Evropě, Americe či Asii, pokud by Španělé v 16. století neobjevili Peru a Bolívii. Pravděpodobně žádný jiný kraj na světě nedal lidstvu tolik rostlin jako oblast středních And. Peruánci, kteří tyto ingredience používali od nepaměti, jsou skutečnými mistry oboru a výtečné jídlo ochutnáte nejen v luxusních restauracích. Peruánská a bolivijská kuchyně je opravdu rozmanitá a vynikající. Nejčastěji jsou součástí pokrmů masa hovězí, lamí, kuřecí a rybí (zejména na pobřeží a v okolí jezera Titicaca). Přílohou jsou nejčastěji hranolky a rýže. Typickým místním pokrmem je lomo saltado, což je na jemné nudličky nakrájené hovězí maso orestované s cibulí, zeleninou a hranolkami. Výborná je též sytá polévka z místní obilniny quinoa. Velká část jídelníčku na pobřeží se zakládá na bohatých surovinách, které poskytuje Tichý oceán, vřele doporučujeme ochutnat místní specialitu cebiche. Zároveň se na jídelníčku objevují nejrůznější exotická nebo domácí zvířata, což cestovatele může uvést do rozpaků: v pralese je např. běžné připravovat cebiche ze želvy, ještěrky nebo pásovce. Pochoutkou domorodců jsou žížaly suri, které se napichují na špejle a grilují. V Limě patří mezi speciality jakékoliv vařené či grilované vnitřnosti a druhé největší město Arequipa je vyhlášenou kulinářskou Mekkou - připravují se zde nejlepší morčata v Peru.

Oblíbené jsou bylinkové čaje a samozřejmě čaj z koky, který pomáhá zejména turistům přicházejícím z nižších nadmořských výšek v aklimatizaci, a zahání únavu. V Peru je populární místní nealkoholická limonáda Inca Cola. Z alkoholických nápojů je oblíbené a chutné pisco - brandy z bílých hroznů. Z pisco se vyrábí chutný míchaný nápoj Pisco sour. Z nealkoholických nápojů jsou zde běžně k dostání nápoje typu Cola-Cola, Sprite, apod. – v 1,5 až 2 l plastových lahvích za cca 6–8 solů či boliviánů.

Voda z místních zdrojů se nedoporučuje ke konzumaci. V obchodech i restauracích dostanete balenou vodu v PET lahvích a doporučujeme, abyste balenou vodu používali i na čištění zubů.

KLIMATICKÉ PODMÍNKY

Obě země leží na jižní polokouli. Budeme se pohybovat nedaleko rovníku, přibližně mezi 12 a 18° jižní šířky. V těchto zeměpisných šířkách není výrazný rozdíl mezi létem a zimou. Charakteristické jsou však výrazné rozdíly a změny teplot mezi dnem a nocí se stoupající nadmořskou výškou. Tam, kde se přes poledne chodí v tričku, se po západu slunce může hodit čepice a třeba i tenké rukavice. V noci může teplota ve vyšších nadmořských výškách klesnout (okolí jezera Titicaca) i pod bod mrazu. Nadmořská výška a nechráněné prostory přispívají i k chladnému počasí Bolívie. Například v La Paz bývají celoročně denní teploty kolem 15 – 20°C, přes noc však mohou teploty klesnout i pod nulu.

LIMA												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nejvyšší průměrná teplota (°C)	21	22	22	20	18	16	15	15	15	16	17	19
Průměrné srážky (mm)	1	1	1	0,5	0,5	2	4	3	3	2	0,5	1
CUZCO												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Nejvyšší průměrná teplota (°C)	19	19	19	20	20	20	19	20	20	21	21	19
Průměrné srážky (mm)	145	134	107	43	9	2	4	9	22	39	72	123
LA PAZ												
Měsíc	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Nejvyšší průměrná teplota (°C)	16	17	17	18	18	18	17	18	18	19	19	17
Průměrné srážky (mm)	120	666	52	15	5	2	3	7	15	29	52	107

JAZYK A NÁBOŽENSTVÍ

V Peru je úředním jazykem španělština. Mezi ostatní užívané jazyky patří quechua (kečuánština) dále se dělí na dialekty, aymarština, a amazonské jazyky. Naprostá většina obyvatelstva (95%) se hlásí k římskokatolickému vyznání. V Bolívii jsou úředním jazykem španělština, kečuánština, aymarština, guaraníjština a používá se dalších 31 indiánských jazyků. Bolívie je zvláštní tím, že více než polovinu jejího obyvatelstva tvoří indiáni, zejména Kečuové (30%) a Aymarové (25%). Ostatní obyvatelé jsou převážně smíšeného (35%) či španělského (7%) původu. Dominujícím náboženstvím je křesťanství (římskokatolické vyznání).

ČAS

Zapomeňte na naše civilizované evropské pojetí a vnímání času. Na akci se můžeme dostat do situací, kdy bude čas skutečně gumový, a my budeme muset čekat. Nejen na gesto či drobný souhlas, ale třeba také na dopravní prostředek. Ve španělštině často užívané slovo „mañana“ (zítra, možná někdy....) můžeme slyšet až nemile často. Obrnit se trpělivostí patří k základním předpokladům výpravy.

Časový posun:

- Peru: -7 hodin v době letního času, -6 hodin v době zimního času
- Bolívie: -6 hodin v době letního času, -5 hodin v době zimního času

VAŠE PŘÍPADNÉ DOTAZY RÁDI ZODPOVÍME:

písemně: LIVINGSTONE, s.r.o., Marešova 14, 602 00 BRNO

telefonicky: 542 214 645

e-mailem: info@livingstone.cz

osobně: po – pá 9.00 – 16.00 hodin

Naši nabídku zájezdů najdete na www.livingstone.cz